

- **Õigusakti pealkirja struktuur**

1) Kui **pealkiri ei moodusta osa lausest** ja on eraldiseisev ühik tekstis, siis on struktuur selline:

Komisjoni määrus nr ..., [kuupäev nimetavas käändes, nt 1. september 2003],

2) Kui **pealkiri moodustab osa lausest**, siis on struktuur selline:

Komisjoni 1. septembri 2003. aasta määrus nr ...

Näiteks: Võttes arvesse komisjoni 1. septembri 2003. aasta määrust nr ... /

Komisjoni 1. septembri 2003. aasta määruse nr ... artiklis 2 ...jne.

(Vt „Institutsioonidevaheline stiiljuhend“, neljas osa, p. 10.1.2).

NB! Punktis 2 esitatud mudeli järgi kirjutatakse õigusakti pealkiri ka joonealuses märkuses, nt

^(x) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 211/2011 kodanikualgatuse kohta (ELT L 65, 11.3.2011, lk 1).

- **Umbisikuline tegumood.** Määruste ja artiklite puhul eelistada umbisikulist tegumoodi: määrus sätestab → määruses on sätestatud; artikkel näeb ette → artikliga nähakse ette / on ette nähtud; direktiiv, mis muudab → direktiiv, millega muudetakse.
- **Sätted.** Vältida ülemäärast „sätte“ kasutamist, nt kohaldatakse artikli 5 sätteid → kohaldatakse artiklit 5.

- **Asutuste allüksused**

- väikese tähega (nt konkurentsi peadirektoraat);

- rusikareegel: unit – üksus, department – osakond, service – talitus (mis muidugi ei tähenda, et erandeid ei võiks olla).

- **Protsendi käändelõpp** tuleb enamasti selguse huvides välja kirjutada: tõusis 30%ni. Küll aga ei ole vaja välja kirjutada line-omadussõna: 30% tõus.

- Õige on – **Ainult saksa- ja ingliskeelne tekst on autentsed** – „tekst“ on ainsuses, sest kummaski keeles on ainult üks tekst ja tegemist on rindliikme ellipsiga: saksa(keelne tekst) ja ingliskeelne tekst (vt EKG II lk 225). „Autentsed“ on mitmuses, sest alusel on rohkem kui üks referent, s.t kokku on tekste mitu (öeldistäite ühildumisest alusega vt EKG II lk 59). (vrd *punane ja roheline pliats*, mitte pliatsid; *punane ja roheline pliats on nürid*).

- **Liikmesriikide järjestus tekstis**

Liikmesriikide protokolliline järjestus põhineb nende originaalkeelsete nimede (näit Česká republika, Eesti, Magyarország, Slovenija jne) tähestikulisel järjekorral:

Belgia Kuningriik, Bulgaaria Vabariik, Tšehhi Vabariik, Taani Kuningriik, Saksamaa Liitvabariik, Eesti Vabariik, Iirimaa, Kreeka Vabariik, Hispaania Kuningriik, Prantsuse Vabariik, Itaalia Vabariik, Küprose Vabariik, Läti Vabariik, Leedu Vabariik, Luksemburgi Suurhertsogiriik, Ungari Vabariik, Malta, Madalmaade Kuningriik, Austria Vabariik, Poola Vabariik, Portugali Vabariik, Rumeenia, Sloveenia Vabariik, Slovaki Vabariik, Soome Vabariik, Rootsi Kuningriik, Suurbritannia ja Põhja-liri Ühendkuningriik. (Vt „Institutsioonidevaheline stiiljuhend“, kolmas osa, p. 7.1).

- **Muud riigid ja liikmesriigid koos muude riikidega**

Tekstis, kus on loetletud mitteliikmesriigid või mitteliikmesriigid ja liikmesriigid, pannakse riigid tavaliselt tähestikuliselt järjekorda: Austraalia, Eesti, Rumeenia, Šveits, Taani, Ühendkuningriik jne. (Vt „Institutsioonidevaheline stiiljuhend“, kolmas osa, p. 7.1.2(a)).

- **Keelte järjestus tekstis**

Eestikeelses tekstis loetletakse keeled tähestikuliselt: bulgaaria, eesti, hispaania, hollandi, iiri, inglise, itaalia, kreeka, leedu, läti, malta, poola, portugali, prantsuse, rootsi, rumeenia, saksa, slovaki, sloveeni, soome, taani, tšehhi ja ungari keel.

Kui kokkulepe on koostatud ka liiduvälises keeles, paigutatakse liidu keeled protokollilistel põhjustel ettepoole: Käesolev kokkulepe on koostatud inglise, prantsuse, saksa ja araabia keeles.

Keeli võib järjestada ka muude põhimõtete alusel, vt „Institutsioonidevaheline stiiljuhend“, kolmas osa, p. 7.2.

- **Viitamine Euroopa Kohtu kohtulahenditele:** vt „Institutsioonidevaheline stiiljuhend“, p. 5.9.3 „Viitamine Euroopa Kohtu, Üldkohtu ja Avaliku Teenistuse Kohtu kohtuasjadele“.

<http://publications.europa.eu/code/et/et-250903.htm>

- **Kirjad alalisele esindusele:**

Suursaadik hr/pr

Eesti Vabariigi alaline esindaja Euroopa Liidu juures

Rue Guimard/Guimardstraat 11/13

1040 Bruxelles/Brussel

Märkused: 1) Brüsseli aadresside puhul tuleb kasutada nii prantsuse kui ka flaami keelt. (Vt „Institutsioonidevaheline stiiljuhend“, kolmas osa, p. 9.1.2 „Pealinna Brüsseli piirkonna erijuht“).

2) Välisministeeriumist öeldi, et eesti keeles Eesti suursaadiku poole pöördumisel ei ole vaja kasutada tiitlit „Tema/Teie Ekstsellents“.

Kirja alguses pöördumine „Your Excellency,“ tõlkida „Lugupeetud härra/proua suursaadik“.

- **Kirjaplangi jalus**

Aadressi osa jääb võõrkeelseks, kusjuures tuleb kasutada nii prantsuse kui ka flaami keelt.

Commission européenne, B-1049 Bruxelles / Europese Commissie, B-1049 Brussel – Belgique/België. Telefon: (32-2) 299 11 11.

Kabinet: SPA2 06/014. Telefon otsevalimisel: (32-2) 2993757. Faks: (32-2) 2959331.

http://ec.europa.eu/internal_market/

- **Klassifikatsioonitähised** „RESTREINT EU, CONFIDENTIEL EU, SECRET EU, TRES SECRET/EU TOP SECRET“ tuleb dokumentidel jätta tõlkimata. Sama kehtib ka tähise „LIMITED“ kohta.

- **Lissaboni leping**

Lissaboni lepingu (Euroopa Liidu toimimise leping) tekst on avaldatud Euroopa Liidu Teatajas (ELT C 115, 9.5.2008).

Kui õiguslikuks aluseks on kas Euroopa Liidu toimimise leping (enamasti) või Euroopa Liidu leping – esimene kord kirjutame pikalt välja, edaspidi, kui viidatakse „Treaty“-le, kasutame **alusleping**.

Kui akti õiguslikuks aluseks on nii Euroopa Liidu leping kui ka Euroopa Liidu toimimise leping – esimene kord kirjutame pikalt välja, edaspidi, kui viidatakse „TFEU“-le ja „TEU“-le, kasutame vastavalt **ELi toimimise leping** ja **ELi leping** (NB! Lühendeid ELTL ja ELL õigusaktides mitte kasutada!). Kui viidatakse „Treaties“-le, kasutame **aluslepingud**. Lepingu nimetuse lühike variant on „**ELi toimimise leping**“. Kui tekstis esineb suure tähega „Union“, tuleb vastena kasutada „liitu“. Ka lepingu tekstis on „liit“.

- **Koht ja kuupäev pressiteate teksti alguses**

Pressiteate originaali alguses on kirjas koht ja kuupäev, millele järgneb mõttekriips ja seejärel algab tekst. Eesti keeles tuleks kriipsu asemele panna punkt.
Brussels, 16 June 2011 – The Commission is hosting a conference in Brussels today...
Brüssel, 16. juuni 2011. Täna toimub Brüsselis komisjoni korraldatud konverents ...

- **Õigusakti pealkiri ja sulud**

Õigusakti pealkiri pannakse sulgudesse juhul, kui pealkiri jääb omastavas käändes akti liigi ja sellega seotud sõna vahele 8 (vt „Institutsioonidevaheline stiiljuhend“, neljas osa, 10.1.5):

*Selline kaitse tuleks tagada nõukogu 12. juuni 1989. aasta **direktiivi 89/391/EMÜ** (töötajate tööohutuse ja tervishoiu parandamist soodustavate meetmete kehtestamise kohta) **kohaldamisega**.*

*Nõukogu võttis vastu seisukoha **määruse** (milles sätestatakse puitu ja sellest saadud tooteid turule viivate ettevõtjate kohustused) **eelnõu** kohta.*

Sulgudega ei maksa liialdada – näiteks siin neid vaja ei ole:

Tuleks muuta Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiivi 2009/65/EÜ (~~vabalt võõrandatavatesse väärtpaberitesse ühiseks investeeringuks loodud ettevõtjaid käsitlevate õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta~~)¹ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2011. aasta direktiivi 2011/61/EL (~~alternatiivsete investeerimisfondide valitsejate kohta~~)².

- **Kuidas tekstis vana terminit uue vastu vahetada**

a) Kui on tegemist tsitaadi või viitega, lisada teksti sees nurksulgudes märkus termini muutmise kohta. Nt kui asendamist vajav termin on „tariif“ ja uus termin „tariifistik“ – siis

toimida nii: tsitaadis või viites „tariifi“ järel nurksulgudes tekst: [Termin on muutunud. Uus termin on „tariifistik“].

b) NB! Kui pole tegemist tsitaadi ega viitega, kasutada kohe uut ja õiget terminit.

Märkus: See erineb „Institutsioonidevahelise stiiljuhendi“ nõudest (vt p. 3.6, kus räägitakse joonealusest märkusest – komisjoni tõlkijad ei saa Legiswrite'i tõttu joonealust märkust kasutada.

- **Agreement in the form of an exchange of letters**

Kirjavahetuse vormis leping (vajaduse korral „leping kirjavahetuse vormis“).

Ei soovitata kasutada „kirjavahetuse teel sõlmitud leping“. Vt IATE.

Märkus: Rahvusvaheliste lepingute kohta võetakse vastu allakirjutamise otsus, milles ei saa kasutada varianti „kirjavahetuse teel **sõlmitud** leping“, sest see leping ei ole allakirjutamise ajal veel sõlmitud.

- **Kaks pealkirjamudelit**

Proposal for a Council Decision establishing the position to be adopted on behalf of the European Union [with regard to] ... [at/within] ...

Ettepanek: Nõukogu otsus, millega määratakse kindlaks Euroopa Liidu nimel [kus] võetav seisukoht seoses [millega]

Proposal for a Council Decision on the position to be taken by the European Union [at/within] ... with regard to ...

Ettepanek: Nõukogu otsus seisukoha kohta, mille Euroopa Liit võtab [kus] seoses [millega].

- **Keerulise pealkirjaga nõukogu otsus - Council Decision ...to take account of the accession to the European Union of the Republic of ...**

Kui raamlepingu pealkiri on:

Ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt X Vabariigi vaheline laiahaardeline partnerluse ja koostöö raamleping

siis ühinemisprotokoll on:

Ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt X Vabariigi vahelisele laiahaardelise partnerluse ja koostöö raamlepingule Horvaatia Vabariigi Euroopa Liiduga ühinemise arvesse võtmiseks lisatud ühinemisprotokoll

ja sõlmimise/allkirjastamise/ajutise kohaldamise otsuste pealkirjad:

Nõukogu otsus nr .../20XX,..., ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt X Vabariigi vahelisele laiahaardelise partnerluse ja koostöö raamlepingule Horvaatia Vabariigi Euroopa Liiduga ühinemise arvesse võtmiseks lisatud

ühinemisprotokoll liidu ja selle liikmesriikide nimel sõlmimise/allkirjastamise ja ajutise kohaldamise kohta

- Alates 1. jaanuarist 2012 ei tõlgita järgmisi märkeid, mis on dokumendi paremas nurgas:

- 1) draft (varem: eelnõu)
- 2) final (varem: lõplik)
- 3) COM (varem: KOM)
- 4) C (varem: K)
- 5) SEC (varem: SEK)
- 6) JOIN
- 7) SWD

Uued asjad on JOIN (pour les propositions interinstitutionnelles conjointes ainsi que les autres actes conjoints à approuver par la Commission - incluant les procédures restreintes) ja SWD (pour les documents de travail des services - Commission ou conjoints - excepté l'avis du Comité d'analyse d'impact qui continuera à porter une cote SEC).

Kui tekstis viidatakse niisuguste tähistega dokumentidele, siis alates aastanumbrist 2012 jätame tõlkimata, näit:

- ✓ Kõnealused ettepanekud on esitatud dokumendis **COM(2012) 555 (final)**.
- ✓ Täpsem teave dokumendis **SEC(2012) 124**.

Varasema aastanumbriga dokumentide puhul tuleb need aga endiselt tõlkida, näit:

- ✓ Kõnealused ettepanekud on esitatud dokumendis **KOM(2010) 777 (lõplik)**.
- ✓ Täpsem teave dokumendis **SEK(2011) 728**.

• „final“ ja sulud

Tiitellehe päises on „final“ sulgudeta, „Institutsioonidevahelise stiiljuhendi“ (C lisa) näidetes samuti:

Alates 27. jaanuarist 2012 osutatakse komisjoni dokumentidele järgmiselt:

COM(2012) 558 final, 7. november 2012
JOIN(2012) 558 final, 7. november 2012
SEC(2012) 558 final, 7. november 2012
SWD(2012) 558 final, 7. november 2012

Teksti sees kirjutatuna võiks siiski kas sõna „final“ või kogu numbri sulgudesse panna:

Oma arvamuses C(2014) 7734 final on Euroopa Komisjon kooskõlas direktiivi 2009/73/EÜ artikliga 11 väljendanud seisukohta ...

Parem:

Oma arvamuses C(2014) 7734 (final) on Euroopa Komisjon

Oma arvamuses (C(2014) 7734 final) on Euroopa Komisjon

Vanematele dokumentidele viidatakse järgmiselt:

— kasutatakse eestikeelseid lühendeid „KOM“, „SEK“ ja „lõplik“,

— vanemates kui 1998. aasta dokumentides on aastaarv sulgudes kahekohaline, alates 1998. aastast on see neljakohaline:

KOM(97) 558 (lõplik), 7. november 1997

KOM(2011) 558 (lõplik), 7. november 2011

SEK(97) 558 (lõplik), 7. november 1997

SEK(2011) 558 (lõplik), 7. november 2011

- **Pressiteate jalus**

Pressiteate jaluses on nüüd kontaktisikute kõrval ka selline lause

For the public: Europe Direct by phone 00 800 6 7 8 9 10 11 or by email ...

Kodanikule: Europe Direct, tel 00 800 6 7 8 9 10 11, e-post ...

- **Pressiteate jalus – kui kontaktisiku nime ei ole**

Pressiteate jaluses on tavaliselt paari inimese nimed, mis on ühtlasi lingid nende meiliaadressidele, nt

[Alexandre Polack](#) (+32 22990677)

[Maria Sanchez Aponte](#) (+32 22981035)

Nende ees on sõna „Contacts“, mille tõlgime „Kontaktisikud“.

Aga näiteks volinik Neelie Kroesi tegevusaladest jutustavates pressiteadetes on jalus niisugune:

Contacts

Email: comm-kroes@ec.europa.eu Tel: +32.229.57361 Twitter: [@RyanHeathEU](#)

Siin „kontaktisik“ ei kõlba, sest ühtki nime ju otseselt kirjas ei ole. Sel juhul sobib „kontaktandmed“.

- **Parandus (corrigendum) ja „concern“ tõlkimine**

Parandustel on sageli mõni selline märge:

- 1) Concerns all language versions
- 2) Concerns only EN version
- 3) Does not concern DE version

Neid on tõlgitud mitut moodi, ükski lahendus pole väga hea. See võiks nüüd olla koht, kus „puudutada“.

Nii et kirjutame julgesti *puudutab kõiki keeleversioone, puudutab ainult ingliskeelset versiooni, ei puuduta saksakeelset versiooni*.

- **To whom it may concern (või kui lihtsalt ei ole teada, kellele kiri läheb, näiteks „Dear Sir/Madam“)**

Võiks kirjutada „Lugupeetud kirjasaja“ või „Lugupeetud kirja saaja“.

- Ära tõlgi automaatselt

RULES (OF LAW)

„Rules“ kipub tulema tõlkesse automaatselt „eeskirjana“ (või „eeskirjadena“). ÕS: **ees+kiri kohustuslik tegutsemisreeglistik**. Peab eeskirjast kinni, toimib eeskirja järgi, järgib eeskirja. Jahi+, tolli+, liiklus+eeskiri >>

IATEs on aga olemas ka niisugune kanne.

765116	Civil law
en - English	rule of law
	legal rule
et - Estonian	õigusnorm

Sõna „õigusnormid“ peaks kindlasti kasutama „EU rules“ vastena, sest siin mõeldakse kõigi kohaldatavate õigusaktide (määruste, direktiivide, aluslepingute jne) norme.

New **EU rules on** bank capital requirements will increase transparency regarding the operations of multi-national banks.

Uued **ELi õigusnormid** pankade kapitalinõuete kohta muudavad rahvusvaheliste pankade toimingud läbipaistvamaks.

2. ENFORCEMENT

Tõlgitakse enamasti „jõustamiseks“.

Directive of the European Parliament and of the Council on the **enforcement** of Directive 96/71/EC concerning the posting of workers in the framework of the provision of services.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv direktiivi 96/71/EÜ (töötajate lähetamise kohta seoses teenuste osutamisega) **jõustamise** kohta.

ÕS: **jõustama** <51> JUR *seadusjõudu andma, kehtima panema*. Seadust ei ole veel jõustatud >>

Iga õigusakti lõpus on kirjas, millal ta seaduse jõu saab ehk jõustub (enters into force), seega ei ole õige, et juba jõustunud õigusakti peab hakkama jõustama. Sisuliselt on tegemist õigusnormide täitmise tagamisega, st riik peab midagi tegema, et tema kehtestatud õigusnorme täidetakse, nt kehtestama trahvid, looma mingid menetlused, järelevalveasutused jne.

- „as regards“ tõlkimine muutmisakti pealkirjas

Teatavasti püüame me hoiduda sõna „osas“ kasutamisest kaassõnana (ÕS: Lepiti kokku {hinna osas} → hinnas. Kas {lepingu osas} → lepingu kohta on küsimusi?). Aga muutmisaktide pealkirjas „as regards“ tõlkena on see omal kohal, sest muud variandid (seoses, suhtes) võivad mõnikord tekitada valesid seoseid.

COMMISSION IMPLEMENTING REGULATION XX of XXX amending Regulation (EC) No 1238/95 as regards the application fee payable to the Community Plant Variety Office

KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) nr XX, XXX, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1238/95 ühenduse sordiametile tasutavate lõivude osas